

Weer een pleisterende Slechtvalk op de Dikke Toren in Zierikzee

Geschreven door: Gijs van den Ende (zeeeend@zeelandnet.nl)

Net als in de voorgaande twee jaren pleisterde er ook deze winter op de Dikke Toren in Zierikzee een Slechtvalk. Op 3 oktober 2000 vond ik aan de voet van de toren de eerste 2 prooiresten, beide Soepduiven. Het waren al tamelijk oude verdroogde schoudergordels met vleugels, waardoor ik denk dat de vogel al vanaf ongeveer 25 september op de toren aanwezig moet zijn geweest. Na deze vondst heb ik vrijwel dagelijks naar prooiresten gezocht. Pas op 31 oktober, de dag ervoor was er ZW-storm windkracht 10!, vond ik de prooiresten van respectievelijk Kluut, Goudplevier en Wintertaling. Die dag zag ik ook de Slechtvalk zelf voor de eerste maal dit seizoen. Het dier zat op een steunbeer aan de Oostgevel een prooi op te eten. Zo te zien was het een Goudplevier, wat juist

bleek want enkele dagen later vond ik een rechtervleugel plus schoudergordel van deze soort. Ik was niet zeker van het geslacht van de Slechtvalk omdat het dier teveel achter de prooi verborgen bleef. Latere waarnemingen doen vermoeden dat het dit jaar om een adulte vrouw ging. Tot en met 20 februari 2001 heb ik de onderstaande prooijist kunnen samenstellen. Ik heb tevens het totaal van het prooigewicht bepaald om aan de hand daarvan te kunnen vaststellen of de vogel alleen op de Dikke Toren verbleef of ook nog elders een pleisterplaats had. Voor de volledigheid worden in de laatste kolom de weeknummers van de prooirest vondsten vermeld.

Soort	Aantal	Gemiddeld gewicht (g)	Totaal gewicht (g)	Weeknummers vondsten
Goudplevier <i>Pluvialis apricaria</i>	14 (-3)	215	2365	44 (2x), 46 (2x), 47, 48, 49 (2x), 50 (2x), 51, 52, 6, 8.
Groene Specht <i>Picus viridis</i>	1	175	175	51
Houtsnip <i>Scolopax rusticola</i>	2	315	630	48, 50
Kluut <i>Avocetta recurvirostra</i>	1	317	317	44
Koperwiek <i>Turdus iliacus</i>	1	62	62	44
Rosse Grutto <i>Limosa lapponica</i>	2 (-2)	321	-	4 (2x)
Soepduif <i>Columba livia forma domestica</i>	6	370	2220	40 (2x), 52, 5, 7, 8.
Spreeuw <i>Sturnus vulgaris</i>	1 (-1)	78	-	5
Turkse Tortel <i>Streptopelia decaocto</i>	2	201	402	1, 6
Watersnip <i>Gallinago gallinago</i>	1	120	120	52
Wintertaling <i>Anas crecca</i>	6 (-1)	325	1625	44, 45 (3x), 50, 3
Zilverplevier <i>Pluvialis squatarola</i>	1	121	121	52
Totaal	38	218	8037	

Tabel 1. Door Slechtvalk *Falco peregrinus* geslagen prooien die als resten werden verzameld onder de Dikke Toren te Zierikzee van 3 oktober 2000 tot en met 20 februari 2001. De negatieve getallen tussen haakjes betreffen prooien die niet werden opgegeten. In het totaalgewicht zijn deze niet meegerekend. In de laatste kolom staan de weeknummers van de vondsten.

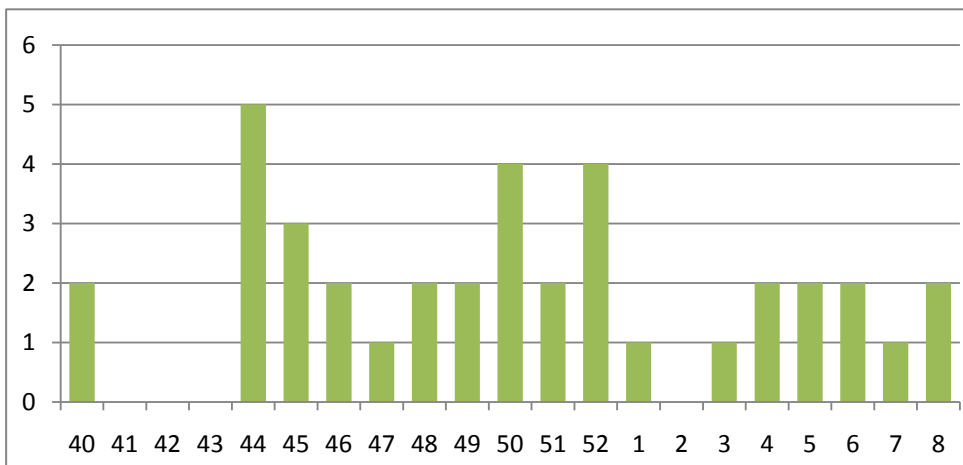
© Mario Aspeslagh

Volwassen vrouw Slechtvalk grijpt een postduif. Aan de kleur van de ring te zien, gaat het om een Nederlandse duif uit 2005 of een Belgische uit 2006. Postduifhouders gebruiken elke jaar een andere kleur. Yerseke Moer 7 maart 2003. Foto: Mario Aspeslagh.

Meestal bestaat een prooirest uit niet meer dan een schoudergordel met één of beide handvleugels. Soms vind je ook nog het bekken met één of twee poten. Er van uitgaand dat een Slechtvalk niet meer dan 15% van het prooigewicht aan resten overlaat (Brown 1976), was de netto geconsumeerde prooi 6831 gram. Delen we dit door het aantal verblijfsdagen van de vogel (148), dan vinden we ruim 46 gram per dag. Dit is lang niet voldoende voor zowel een man of vrouw Slechtvalk. Deze hebben respectievelijk gemiddeld 113 en 141 gram prooi per dag nodig

(Ratcliffe 1991, Cramp & Simmons 1980). Zelfs als we de verblijfperiode pas laten beginnen in week 44 (zie meer hierover onder figuur 1), en rekenen we de 2 prooien uit week 40 niet mee, dan komen we nog maar op 6202: 115 dagen = 53,9 gram Ook nu zal dus de vogel elders in het buitengebied rondom Zierikzee een pleister- en plukplaats hebben gehad. Uit tabel 1 blijkt tevens dat deze Slechtvalk een uitgesproken voorkeur had voor Goudplevieren; deze soort maakte 36,8% uit van het totale aantal geslagen vogels. Bij de Slechtvalken die in 1999 en 2000 op de toren overwinterden, was dat respectievelijk 9,1% en 52,5%. Soepduif en Wintertaling waren met elk 15,8% (15,9% en 4,7% voor Soepduif en 11,4% en 18,6% voor Wintertaling in 1999 en 2000) ook belangrijke prooien. Hierbij moet worden opgemerkt dat het absolute gewichtsandaal van de Soepduiven hoger was dan dat van de Wintertalingen. Goudplevieren werden regelmatig tijdens de verblijfsperiode vanaf week 44 geslagen met uitzondering van de weken 1 tot en met 6. Een mogelijke verklaring hiervoor zou het weer kunnen zijn; eind december en begin januari was er lichte vorst en lag er sneeuw. Veel Goudplevieren zullen toen verder naar het zuiden getrokken zijn.

De verdeling van de prooiresten per week wordt gegeven in figuur 1. Opvallend is de afwezigheid van prooiresten in oktober 2000. Zou de vogel toen permanent ergens anders gepleisterd hebben? Of hadden we te maken met twee Slechtvalken? De eerste vogel zou dan een passant geweest kunnen zijn die eind september enige tijd op de toren verbleef, terwijl de tweede vogel dat vanaf eind oktober gedurende aanzienlijk langere tijd deed. Helaas ontbreken voldoende zichtwaarnemingen van de vogel(s) om hierover zekerheid te hebben.

Figuur 1. Aantallen gevonden prooiresten van een Slechtvalk (*Falco peregrinus*) per week gedurende de verblijfsperiode van 25-9-2000 t/m 20-2-2001 op de Dikke Toren te Zierikzee. Opmerking: uit de toestand van de gevonden prooiresten en zichtwaarnemingen van Slechtvalk met prooi is gebleken dat er meestal een periode van 3-7 dagen zat tussen vangstdatum en datum van de prooirestvondst.

Literatuur

- ❖ *Brown L.* 1976. *British Birds of Prey*. Collins, London
- ❖ *Brown R., Ferguson, J., Lawrence, M. & Lees, D.* 1995. *Vogelsporen*. B.V. Uitgeverij Tirion, Baarn.
- ❖ *CBS.* 1994. *Ornithologisch Basisregister* (elektronische publicatie). Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg.
- ❖ *Cramp S. & Simmons K.E.L. (eds.)*. 1980. *Handbook of the Birds of Europe, The Middle East and North Africa, Volume 2*. Oxford University Press, Oxford.
- ❖ *Ende G.F.C van den.* 2000. *Overwinterende Slechtvalken in Zierikzee. Jaarverslag Roofvogelwerkgroep Zeeland 1999*. Provincie Zeeland.
- ❖ *Ratcliffe D.* 1991. *The Peregrine Falcon*, T. & A.D. Poyser, London.